

Valtioneuvoston selonteko kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta - Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa, VNS 3/2020/ vp

Jyri Seppälä, SYKE

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokous 12.3.2021



S Y K E



- Eri arviointien perusteella Suomi saavuttanut tavoitteet 1-11 ja 16
- Haasteita etenkin tavoitteissa 12,13,14, ja 17. Myös tavoitteessa 15

- Olisi hyvä esittää väreillä nykytilanne
 - Mitkä tavoitteet saavutettu?
 - Mitkä tavoitteet ollaan saavutettavissa nykytoimilla?
 - Missä tarvitaan lisätoimia?



TAVOITE 12:

Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys

SUOMEN NYKYTILANNE SDG 12:N ALATAVOITTEIDEN VALOSSA:

12.1: Suomella on kansallinen kestävä kulutuksen ja tuotannon ohjelma (KULTU) ja Suomi on yksi kolmesta globaalin kestävä rakentamisen ohjelman (Sustainable Building and Construction) vetäjistä (One Planet Network).

12.2: Resurssitehokkuus on kasvanut, mutta raaka-aineiden käyttö on korkealla tasolla ja materiaalityöjälki per capita on noin 29 tonnia.

12.3: Suomi valmistelee menetelmää ruokahävikin laskemiseksi sekä tavoitteita sisältävää tietokarttaa ruokahävikin vähentämiseksi.

12.4: Suomi on osapuolena kaikissa monenvälisissä kemikaaleja koskevissa ympäristösopimuksissa sekä aktiivinen osallistuja vapaaehtoisessa Strategic Approach to International Chemical Management (SAICM) -instrumentissa. Suomella on kansallinen kemikaaliohjelma.

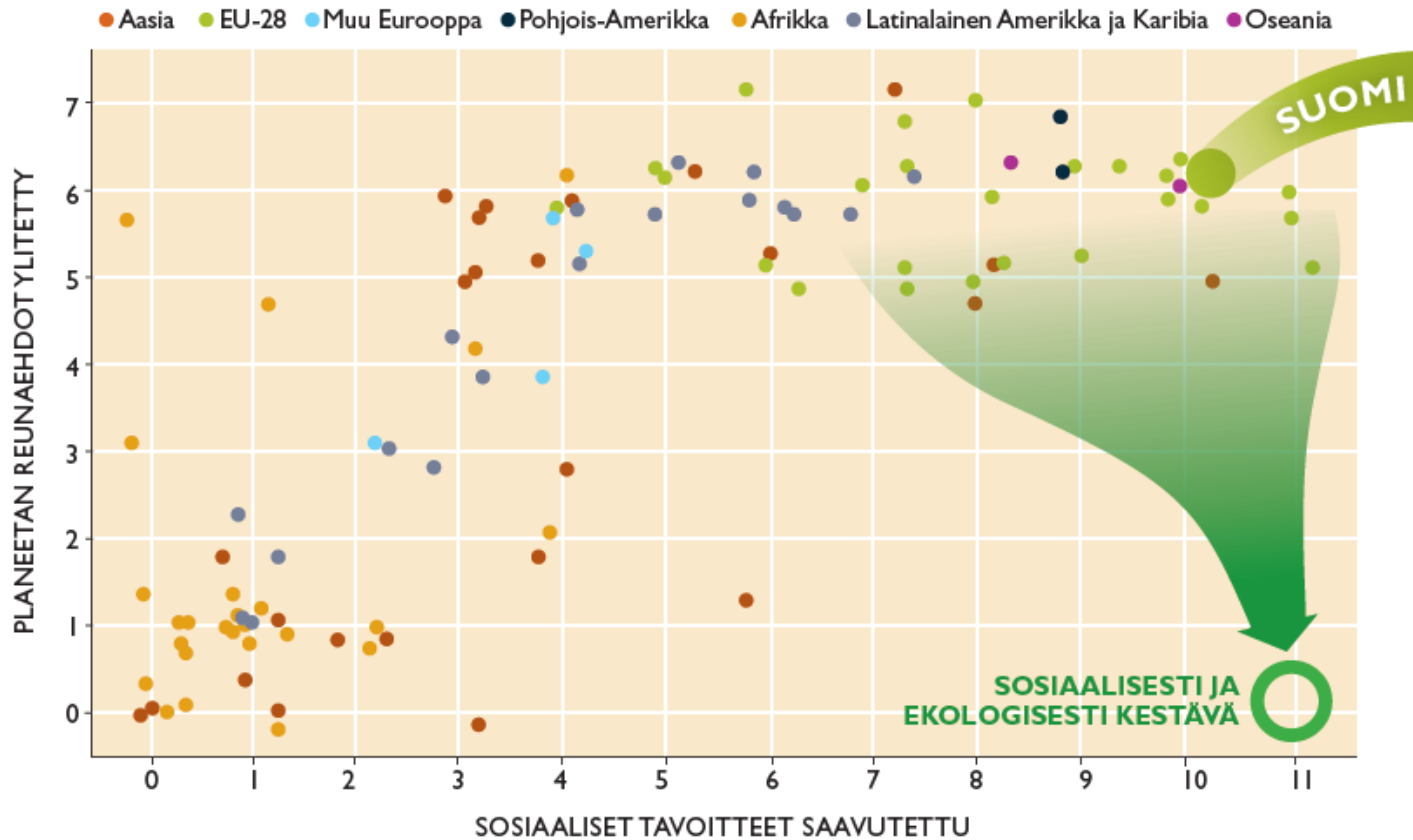
12.5: Yhdyskuntajätteen määrä per capita on pysynyt EU:n keskiarvon alapuolella, mutta kasvoi 2018.

12.6: Kirjanpitolaki edellyttää, että yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen (mm. pörssiyhtiöt, luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt) on käsiteltävä toimintakertomuksessaan yhteiskuntavastuukysymyksiä.

12.7: Eurooppalaisten vertailujen mukaan Suomi käyttää onnistuneesti julkisia hankintoja strategiseen innovaatioiden tukemiseen.

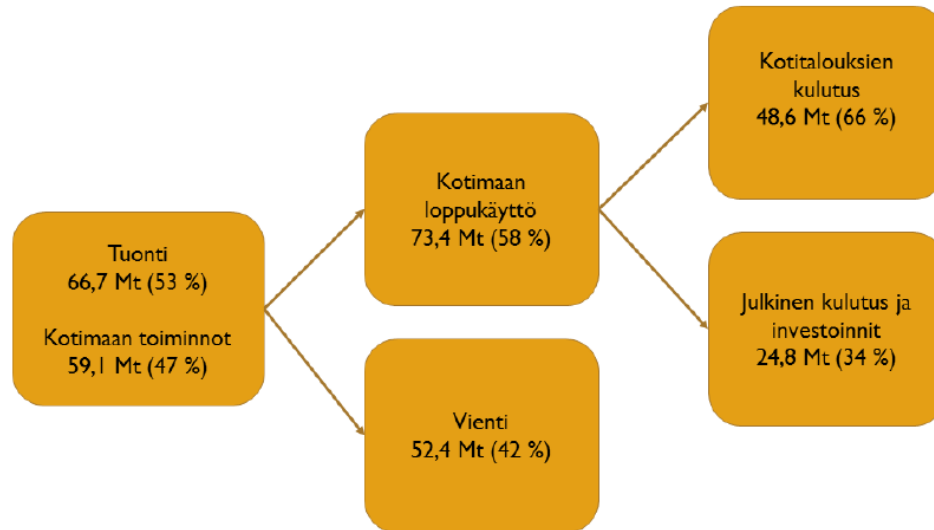
12.8: Kestävä kehitys on sisällytetty opetukseen kaikilla koulutusasteilla.

- Selonteko käsittelee kattavasti ja monipuolisesti kaikkien Agenda2030 tavoitteiden saavuttamista
- Samalla se ei kuitenkaan tuo riittävän selkeästi esiin kestävän kehityksen haasteitamme ja jättää merkittävältä osin niihin liittyvät ratkaisut käsittelemättä
- Haasteet liittyvät etenkin ekologiseen kestävyysvajeeseen
 - Olemme osallisia kulutuksen ja tuotannon kautta luonnonvarojen kestäättömän käyttöön - > ilmastomuutos, luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, muut ympäristöongelmat
 - Kestävyysvaje muodostuu oman maan toiminnan ja tuonnin vaikutuksista



Kotimaan hyvä toiminta ei riitä, katse myös tuontiin

- Suomen kansatalouden kasvihuonekaasupäästöt 2015 (Mt CO₂-ekv.)



- Suomen hiilineutraaliustavoite 2035 ja EU:n ilmastotavoitteet 2030 on konkretisoimassa muutoksen suuruutta jo kotimaassa (lisäksi pitää alkaa tarkastella tuontivirtojen päästöjä)
- Tavoitteiden saavuttamisen edellytyksenä on myös sosio-ekonomisen muutoksessa onnistuminen, jossa muutosten oikeudenmukaisuus eri väestöryhmien osalta toteutuu
- Asiaa ei ole käsitelty selonteossa

Materiaalijalanjälki

- Rikkaissa maissa luonnonvarojen jalanjälki vuodessa on noin 26 tonnia per asukas, kun se köyhissä maissa on vain 2 tonnia per asukas [2]. Suomessa luonnonvarojen jalanjälki 29 tonnia per asukas.
- Kansainvälinen tutkimus [1] arvioi kestävän materiaalijalanjälkitason olevan noin 7,2 tonnia per asukas.
- Suomen kiertotalouden edistämishjelma (2021): Suomen kulutusperäisten primääriraaka-aineen käyttö ei ylitä vuonna 2035 vuoden 2015 tasoa.



Lopuksi

- Tilanteen muuttaminen vaati paitsi uutta tietopohjaa myös muutoksia kohti vastuullisempia toimintatapoja. Kestävän kysynnän edistäminen on osa tätä ratkaisua.
- Suomalalaisella osaamisella ja yhteistyöllä on mahdollisuus kääntää haaste mahdollisuudeksi
- Suomella on mahdollisuus olla kokoa suurempi vaikuttaja globaalien ongelmien ratkaisijana samalla kun hoidetaan oma pesä kuntoon

Kiitos mielenkiinnosta

